

Factsheet glyfosaat

Glyfosaat is een breed werkend onkruidbestrijdingsmiddel. De belangrijkste producent is Monsanto die het verkoopt onder de merknaam Roundup. Glyfosaat wordt ook door andere producenten onder andere merknamen (Pokon Stop, Bayer Clean Up) aangeboden.

TOEPASSING

In de landbouw wordt glyfosaat toegepast voor de bestrijding van onkruid op akkers, het verwijderen van stoppels na de oogst en het doodspuiten van grasland. Eind 2023 heeft de Europese Commissie de vergunning voor het gebruik van glyfosaat in de landbouw met 10 jaar verlengd. Wel komen er nieuwe eisen en beperkingen aan het gebruik van het middel, onder meer om de natuur beter te beschermen.

Particulieren gebruik(t)en glyfosaat om hun opritten en terrassen onkruid vrij te houden. Tuinbranche Nederland, de koepelorganisaties van 450 tuincentra – en winkels besliste om eind 2022 [geen glyfosaathoudende middelen meer te verkopen in haar aangesloten winkels](#). Door de beslissing van de Tuinbranche kelderde de particuliere verkoop van glyfosaathoudende middelen. De producenten beslisten hierop volgend voor particulieren geen nieuwe toelating te vragen voor producten met glyfosaat in 2023. Dit wil zeggen dat particulieren vanaf 2023 geen glyfosaat mogen gebruiken.

In het natuur- en bosbeheer mag glyfosaat nog wel worden gebruikt voor de bestrijding van uitheemse plantensoorten (exoten) die de plaats innemen van inheemse soorten. Natuurmonumenten is vanaf 2020 echter al gestopt met de toepassing van glyfosaat.

Vroeger maakt ook overheden en bedrijven gebruik van glyfosaat om verhardingen (wegen, trottoirs) onkruid vrij te maken. Vanaf 31 maart 2016 is het gebruik van chemische middelen op verharding echter niet meer toegestaan. Nu wordt onkruid met andere middelen (borstelen, branden, stomen) verwijderd.

VOORKOMEN IN HET MILIEU

Na gebruik kan glyfosaat en het afbraakproduct AMPA via de regen in het grond- en oppervlaktewater terecht komen. Met name na het gebruik vlak voor heftige buien kan glyfosaat makkelijk in de sloot belanden. Metingen van regionale waterbeheerders laten zien dat de concentraties van glyfosaat en AMPA in het oppervlaktewater al jarenlang boven de drinkwaternorm uitkomen. Daardoor moeten drinkwatermaatschappijen het water steeds grondiger zuiveren om te zorgen voor schoon drinkwater uit de kraan.

TOXICITEIT

Glyfosaat is zeer giftig voor het waterleven (beestjes in het oppervlaktewater) en bodemorganismen. Ook is glyfosaat erg giftig voor kikker- en paddenlarven. Glyfosaat heeft een lage acute toxiciteit voor bijen, vogels en zoogdieren. Glyfosaat moet met de nodige voorzorgen worden toegepast, want zuiver glyfosaat is irriterend voor de ogen en in mindere mate ook voor de huid.

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie WHO is glyfosaat waarschijnlijk kankerverwekkend, maar het Amerikaanse Environmental Protection Agency en de Europees Chemicaliënagentschap (ECHA) zijn van mening dat glyfosaat niet kankerverwekkend is. Een verband tussen de toename van de ziekte Parkinson en de blootstelling aan bestrijdingsmiddelen wordt steeds duidelijker. Er zijn meerdere studies die een verband tussen het meest gebruikte bestrijdingsmiddel glyfosaat en Parkinson suggereren.